

Postup pořízení a zpracování výsledků hlasování do Senátu Parlamentu ČR okrskovou volební komisí na počítači

Stažení programu z Internetu:

- Soubor **SEokrsek_demo.exe** uložte do adresáře na disk nebo technický nosič; tímto je připravena instalace pro 1. kolo pro fiktivní obec **999999** a okrsek **999** a obvod **99**.

Instalace programu - demoverze pro 1. kolo - instalace musí být prováděna pod uživatelem Windows, pod kterým bude program spouštěn:

- Upozorňujeme, že program je určen pro operační systémy Windows 10 a 11;
- Spusťte **SEokrsek_demo.exe** z technického nosiče nebo adresáře, kam jste si instalaci nakopírovali.
- Dále komunikujte s instalačním programem:
 - při první instalaci jakéhokoli programu pro zpracování výsledků voleb, resp. po odinstalování všech dříve instalovaných volebních programů, lze vybrat adresář pro instalaci všech volebních programů, a proto věnujte pozornost informacím zapsaným v úvodním okně instalačního programu - vyberte disk pro uložení programů dle výběru (standardně C), potvrďte klávesou *Enter*, tlačítkem *Změnit adresář* můžete změnit adresář, kam budou programy instalovány, pokračujte tlačítkem *Pokračovat*;
 - potvrďte číslo kola voleb **1**, zadejte číslo obce **999999** a okrsku **999**, údaje vždy potvrďte klávesou *Enter*; pokračujte stisknutím tlačítka *Instalovat*;
 - instalační program vytvoří na ploše ikonu **Senát-Pořízení 1K 00999.99**, současně vytvoří v nabídce Start podnabídku *Volby2024* se zástupci **Senát-Pořízení 1K 00999.99 a Odebrat2024** (program pro odinstalování programu);
- Zkontrolujte, zda je v pořádku datum a čas; datum a čas je součástí tisknutých zápisů a příloh.
- Volbou *Nápověda - Zkušební tisk* si můžete ověřit správnost tisku před zpracováním výsledků.

Spuštění programu:

- Pokud jste použili standardní postup instalace, najdete zástupce pro spuštění programů na ploše a v nabídce Start - *Volby2024*.
- Program spustíte dvojnásobným kliknutím na ikonu **Senát-Pořízení 1K 00999.99**.
- Úvodní obrazovka má dvě menu (*Okrsek* a *Nápověda*); ve spodní části je zobrazena identifikace okrsku a číslo kola. V menu *Okrsek* můžete data pořídit a kontrolovat, data exportovat na technický nosič pro přebírací místo ČSÚ a vytisknout zápis okrskové volební komise.
- V nabídce *Pořízení a oprava dat* (zkratková klávesa F2) zapisujete dle záložek:
 - *T/5 - odd. I* vyplnění údajů o průběhu hlasování (kromě údaje o termínu konání voleb - tento je doplněn automaticky) (tiskopis T/5 - část I.),
 - *T/5 - odd. II* pořízení údajů z první strany tiskopisu T/5 (část II.),
 - *T/5 - odd. II pokračování* pořízení údajů z druhé strany tiskopisu T/5 (část II. pokračování) - počty hlasů pro jednotlivé kandidáty,
 - *T/5 - odd. III* vyplnění údajů o komisi k podepsání a předání zápisu (tiskopis T/5 - část III.).
- Všechna kontrolní čísla, násobky a číslo posledního kandidáta, který získal platné hlasy, jsou vypočítávány automaticky; tyto funkce však zaručují pouze formální výpočet, věcnou správnost zjištěných a zadaných údajů musí členové komise zkontrolovat sami (např. přehození hlasů pro kandidáty, špatně zadaný počet obálek aj.).
- Po formuláři se pohybujete klávesou *Enter* (vždy na následující údaj), nebo klávesou *TAB* ve směru dopředu, kombinací kláves *SHIFT+TAB* ve směru dozadu (v rámci jedné záložky) nebo šipkami, dále kurzorem myši a stisknutím levého tlačítka na pozici údaje, který chcete editovat. Mezi záložkami se pohybujete umístěním kurzoru myši na název záložky a následným stisknutím levého tlačítka myši nebo pomocí kláves *PageUp* a *PageDown*.

Pořízení a oprava dat:

- Před zahájením zpracování zápisu OVK T/5 je nutné, aby okrsková volební komise ověřila, zda má k dispozici poslední stav přehledu odvolaných kandidátů, tj. stav k zahájení hlasování, odvolaným kandidátům nesmí být pořízeny hlasy.
- Každý zapsaný údaj potvrďte klávesou *Enter*.
- Nejdříve vyplňte na záložce *T/5 - odd. I* základní údaje o průběhu hlasování jako např. hodina zahájení hlasování, případné důvody odročení atd., nehodící se texty (označené *) program automaticky přeškrtně podle vámi vyplněných údajů na této záložce.
- Na záložce *T/5 - odd. II* vyplňte údaje pro zápis T/5 odd. II týkající se počtu osob zapsaných do výpisů ze seznamů voličů, počtu vydaných úředních obálek, počtu odevzdaných úředních obálek a celkového počtu platných hlasů.
- Platné hlasy kandidátů pořizujete na záložce *T/5 - odd. II pokračování*; každý kandidát je označen pořadovým číslem, platný kandidát má vyplněno jméno, neplatný kandidát má jméno přeškrtnuto.
- Při pořizování jsou data interaktivně kontrolována a uživatel je o případných nesrovnalostech informován prostřednictvím chybových hlášení (po stisku *Potvrdit / Ignorovat* je možno pořizovat údaje dále bez opravy, chyba v datech však zůstává).

- Na záložce *T/5 - odd. III* zadejte údaje z části III tiskopisu T/5 vč. jmen všech členů komise přítomných podpisu zápisu (jméno zapisovatele se zapisuje do samostatné kolonky). Je kontrolována vyplněnost všech položek (vč. položek pro jména členů komise) kromě údaje o dále přítomných osobách.
- Ukončení pořízení zápisu můžete provést stiskem klávesy *F2*, příp. stisknutím tlačítka *Uložit* na záložce *T/5 - odd. III*. Po uložení dat je spuštěn a zobrazen kontrolní chod, který je možné vytisknout tlačítkem *Tisk*.
- Chyby signalizované kontrolami opravíte znovu v nabídce *Pořízení a oprava dat*.
- Pokud jsou data bez chyb, je ihned po pořízení umožněno provést export dat a tisk zápisu OVK.

Kontroly dat:

- Program obsahuje dva stupně kontrol, tzv. interaktivní a dávkové. Interaktivní jsou prováděny okamžitě po zápisu údaje a stisknutí klávesy *Enter*, dávkové se vykonávají po spuštění všech kontrol v samostatné nabídce menu *Okrsek*, volba *Kontroly* (zkrácená volba *F3*) a při ukončení pořizování dat tlačítkem *Uložit*.
- Chyby jsou dále rozděleny na *propustitelné* (chyby č. 6 až 12), *upozornění* (*informativní hlášky* č. 91 až 97) a *závažné* (chyby s hvězdičkou č. 4, 5, 14 až 22, 39). Pokud údaje signalizované jako propustitelné chyby nebo upozornění odpovídají zjištěné skutečnosti, nesnažte se je odstranit, jde spíše o logickou správnost údajů, která může signalizovat např. špatné pořízení údajů formálně vyhovující kontrolám (export viz následující bod).
- Obsahují-li data závažnou chybu, nelze data exportovat ani vytisknout zápis a je nutné zjistit příčinu a údaje opravit. Upozornění a propustitelné chyby nemají vliv na export dat a tisk zápisu. **Seznam chyb je uveden níže a najdete jej v nápovědě nebo v úplném návodu k programu.**

Výstup pro přebírací místo ČSÚ (PM):

- ⇒ Výstup pro PM je rozdělen do dvou fází, a to uložení dat na technický nosič a vytisknutí dvou stejnopisů zápisu T/5 (dvě strany zápisu).
- ⇒ Vlastní výstup provedete dle následujícího postupu (toto lze provést pouze na zápisu bez závažných chyb):
 - Export je umožněn přímo po ukončení pořizování nebo vyberte z menu *Okrsek* nabídku *Export dat a tisk zápisu*, informaci o povolení tisku a zápisu a informaci o založení technického nosiče potvrďte tlačítkem *OK*.
 - Vyberte zařízení (popř. adresář), na které chcete exportovat data, stiskněte *OK* a přečtěte si následující informaci o provedení exportu. Zkontrolujte přítomnost souboru správného jména na technickém nosiči (obsah souboru není čitelný).
 - Je proveden automatický tisk celého zápisu v počtu kopií dle Vašeho zadání a zároveň je zobrazen na obrazovce (preview). Tisk T/5 můžete opticky zkontrolovat proti vytisknutému zápisu (v zobrazeném zápisu lze listovat klávesami *PageDown* a *PageUp* nebo stiskem tlačítek **▶** nebo **◀**, text na obrazovce posunete pomocí přetáčecí lišty vpravo nebo dole). Po stisknutí tlačítka s tiskárnou můžete volit tiskárnu, počet kopií, případný další tisk spustíte stiskem tlačítka *Tisk*. Okno prohlížeče nezavírejte, nejdříve zkontrolujte správnost všech tisků.
 - **Po ukončeném tisku zkontrolujte náležitosti vytisknutých formulářů, a to i z hlediska obsahové správnosti údajů**, pokud jste neopustili okno *Preview*, můžete opakovat tisk potřebné stránky.
 - Tlačítko *Zavřít* ukončuje prohlížení zápisu (preview).
 - **POZOR - v patičce obou stran zápisu je kromě základních identifikací také uvedeno souhrnné kontrolní číslo, číslo strany a počet všech stran zápisu a datum a čas tisku zápisu. Na všech stránkách zápisu musí být shodné údaje v patičce (kromě aktuálního čísla strany). Na přebírací místo lze odevzdat s technickým nosičem pouze zápis, který je vytisknut při exportu!**
- Upozornění - Při opakovaném exportu je nutno znovu vytisknout celý zápis.
- ⇒ Zápis T/5 doplňte a podepište na obou stejnopisech (pozor na počet podpisů, zapisovatel se podepisuje pouze ve zvláštní kolonce).

Co předáváte přebíracímu místu ČSÚ:

- ⇒ jeden ze dvou stejnopisů zápisu T/5 a další přílohy (jejich počet je uveden na přední straně zápisu T/5) - **vše podepsané;**
- ⇒ **technický nosič s daty**, pokud jste úspěšně zpracovali výsledky na počítači.

Přejeme Vám klidnou a bezchybnou práci při zpracování výsledků hlasování do Senátu Parlamentu ČR.

Seznam chyb v datových souborech

Pozn.: Ve vysvětlení kontrol je uváděn odkaz na příslušnou kapitolu Pokynů pro okrskové volební komise (dále jen "Pokyny").

a) závažné chyby (chyby s hvězdičkou), jedná se o chyby, které musí být před vytvořením zápisu opraveny; je nutno zkontrolovat hodnoty (postup zjištění) a opravit dle skutečnosti:

Číslo	Vysvětlující text
4*	Chybné číslo obvodu [(číslo)] Číslo obvodu neodpovídá zadanému okrsku (<i>kap. 5 Pokynů</i>).
5*	Chybné číslo kola [(číslo)] Číslo kola neodpovídá aktuálně zpracovávanému kolu voleb do Senátu (<i>kap. 5 Pokynů</i>).
14*	Počet hlasů pro kandidáta > počet hlasů celkem (kand. číslo) Počet platných hlasů pro kandidáta musí být menší nebo roven počtu platných hlasů ve volebním okrsku celkem (<i>kap. 9 Pokynů</i>).
15*	Součet platných hlasů kandidátů <> počet platných hlasů celkem Součet platných hlasů pro všechny kandidáty se musí rovnat počtu platných hlasů ve volebním okrsku celkem (<i>kap. 9 Pokynů</i>).
16*	Platné hlasy u nekandidujícího kandidáta (číslo) Jsou vyplněny hlasy pro kandidáta s číslem větším, než je maximální číslo kandidáta pro daný obvod (<i>kap. 9 Pokynů</i>).
21*	Neplatný hlas pro kandidáta (číslo) Jsou vyplněny hlasy pro neplatného kandidáta (<i>kap. 9 Pokynů</i>).
22*	Neplatný hlas v 2. kole voleb pro kandidáta (číslo) Jsou vyplněny hlasy pro kandidáta, který nepostoupil do druhého kola voleb do Senátu (<i>kap. 9 a 15 Pokynů</i>).
39*	Nevyplněn / chybný některý z údajů na záložce T/5 - odd. III (<i>seznam položek</i>) Na záložce T/5 - odd. III není vyplněn nebo je vyplněn chybně některý z doplňovaných údajů (<i>kap. 11 Pokynů</i>): a) není vyplněn počet členů komise celkem; b) není vyplněn počet přítomných členů komise; c) počet přítomných členů není nadpoloviční většina; d) počet přítomných členů > než celkový počet; e) není vyplněno jméno pověřené osoby; f) není vyplněno jméno zapisovatele; g) není vyplněno jméno ostatního člena komise.

b) propustitelné chyby (chyby bez hvězdičky), jedná se o chyby, které mohou nastat jen v opravdu výjimečných případech, lze je propustit po ověření správnosti zjištění a zápisu údaje:

Číslo	Vysvětlující text
6	Počet zapsaných voličů je roven nule Počet osob zapsaných do výpisů ze stálého a zvláštního seznamu celkem nesmí být roven nule (<i>kap. 5 Pokynů</i>).
7	Vydané obálky jsou rovny nule Počet voličů, kterým byly vydány úřední obálky, nesmí být roven nule (<i>kap. 6 Pokynů</i>).
8	Vydáno více obálek než je počet zapsaných voličů Počet voličů, kterým byly vydány úřední obálky, musí být menší nebo shodný s počtem osob zapsaných do výpisů ze stálého a zvláštního seznamu celkem (<i>kap. 6 Pokynů</i>).
9	Odevzdané obálky jsou rovny nule Počet odevzdaných úředních obálek nesmí být roven nule (<i>kap. 7 Pokynů</i>).

- 10 Odevzdáno více obálek než bylo vydáno
Počet odevzdaných úředních obálek musí být menší nebo shodný s počtem voličů, kterým byly vydány úřední obálky (*kap. 7 Pokynů*).
- 11 Platné hlasy celkem jsou rovny nule
Počet platných hlasů ve volebním okrsku celkem nesmí být roven nule (*kap. 9 Pokynů*).
- 12 Více platných hlasů než je odevzdaných obálek
Počet platných hlasů ve volebním okrsku celkem musí být menší nebo shodný s počtem odevzdaných úředních obálek (*kap. 9 Pokynů*).

c) upozornění (informativní hlášky), jedná se o chyby upozorňující na méně pravděpodobné jevy, které ale mohou nastat; zkontrolovat, zda podezřelé hodnoty opravdu odpovídají reálně zjištěnému stavu:

Číslo	Vysvětlující text
91	100% volební účast Voleb se zúčastnily všechny osoby zapsané do výpisů ze stálého a zvláštního seznamu celkem - zkontrolovat, zda se opravdu voleb zúčastnily (tj. byly jim okrskovou volební komisí vydány úřední obálky pro hlasování) všechny osoby zapsané do výpisů ze seznamu voličů (tj. u všech voličů ve výpisech si komise učinila záznam o vydání úřední obálky). Zkontrolovat správné zjištění údajů o vydaných úředních obálkách a počtu osob v seznamech voličů (<i>viz kap. 5 Pokynů</i>).
92	Odevzdaných obálek je méně než 80 % vydaných Odevzdaných úředních obálek je méně než 80 % vydaných úředních obálek a absolutní rozdíl je větší než 10 - zkontrolovat správnost zjištění a zapsání údajů o odevzdaných a vydaných obálkách (<i>kap. 7 Pokynů</i>).
93	Počet zapsaných voličů ≥ 2000 Počet osob zapsaných do výpisů ze stálého a zvláštního seznamu celkem nesmí být větší než 1999 - zkontrolovat zjištění údaje o počtu osob v seznamech voličů (<i>kap. 5 Pokynů</i>).
94	Malá volební účast Pro 1. kolo: Voleb se zúčastnilo méně než 10 % osob zapsaných do výpisů ze stálého a zvláštního seznamu celkem - zkontrolovat správnost zjištění a zapsání údajů o odevzdaných obálkách, příp. i počtu osob v seznamech voličů (<i>kap. 5 Pokynů</i>). Pro 2. kolo: Voleb se zúčastnilo méně než 5 % osob zapsaných do výpisů ze stálého a zvláštního seznamu celkem - zkontrolovat správnost zjištění a zapsání údajů o odevzdaných obálkách, příp. i počtu osob v seznamech voličů (<i>kap. 5 Pokynů</i>).
95	Platných hlasů je méně než 75 % odevzdaných obálek Platných hlasů ve volebním okrsku celkem je méně než 75 % odevzdaných úředních obálek - zkontrolovat správnost zjištění a zapsání údajů o odevzdaných obálkách a o celkovém počtu platných hlasů pro všechny kandidáty (<i>kap. 9 Pokynů</i>).
96	Počet zapsaných voličů neodpovídá očekávané hodnotě xxxxx Rozdíl mezi počtem osob zapsaných do výpisů ze stálého a zvláštního seznamu celkem a <i>předpokládaným</i> počtem voličů (= očekávaná hodnota) musí být: buď v rozmezí -9 až +14 absolutně, nebo v rozmezí -16 % až +20 %.
97	Velká volební účast Voleb se zúčastnilo více než 80 % osob zapsaných do výpisů ze seznamu voličů celkem - zkontrolovat správnost zjištění a zapsání údajů o odevzdaných obálkách, příp. i počtu osob v seznamech voličů (<i>kap. 5 Pokynů</i>).

Poznámka: informace k pořizování a opravám jsou v kapitole 5.1 plného návodu; při řešení chyb je vhodné nejprve zkontrolovat, zda nejde o překlep při zápisu zjištěného údaje a následně překontrolovat správnost postupu zjištění a zápisu údaje/údajů podle Pokynů pro okrskové volební komise, které jsou pro členy komisí k dispozici i v elektronické podobě na internetové stránce volby.cz.